

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 listopada 2017 r.

Pozycja 219

POSTANOWIENIE z dnia 20 czerwca 2017 r. Sygn. akt Ts 82/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej S.A. w sprawie zgodności:

art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778, ze zm.) z art. 2, art. 21 ust. 2, art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 15 kwietnia 2017 r. (data nadania) S.A. (dalej: skarżąca), wystąpiła o stwierdzenie, że art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778, ze zm.; dalej: u.p.z.p.) w zakresie, w jakim „wyłącza roszczenia właścicieli lub użytkowników wieczystych, którzy nabyli własność lub użytkowanie wieczyste nieruchomości po wyekspirowaniu planu zagospodarowania przestrzennego, w którym przewidziano przeznaczenie nieruchomości na cel publiczny, a następnie w związku z powtórzeniem w nowym planie zagospodarowania przestrzennego ograniczenia w prawie własności lub użytkowaniu wieczystym w identyczny sposób, jak miało to miejsce w wyekspirowanym planie zagospodarowania przestrzennego (luka planistyczna), doprowadzono do faktycznego wywłaszczenia, a przynajmniej ograniczenia w prawie własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości bez należytego odszkodowania”, jest niezgodny z art. 2, art. 21 ust. 2, art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, a także z art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175/1, ze zm.; dalej: Protokół do Konwencji).

Skarga konstytucyjna została złożona w Trybunale w związku z następującą sprawą. Wyrokiem z lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny w W. (dalej: Sąd Apelacyjny w W., sąd drugiej instancji) oddalił apelację skarżącej od wyroku Sądu Okręgowego w W. z lutego 2015 r. oddalającego powództwo o zobowiązanie pozwanego – m. W. – do złożenia oświadczenia woli wykupu prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, której skarżąca – na skutek uchwały 3 sierpnia 2009 r. Planu zagospodarowania przestrzennego – utraciła możliwość korzy-

stania zgodnie z jej dotychczasowym przeznaczeniem. Od wyroku sądu drugiej instancji skarżąca wniosła skargę kasacyjną. Postanowieniem z grudnia 2016 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Rozstrzygnięcie to, wskazane w skardze jako orzeczenie ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącej 17 stycznia 2017 r.

Skarżąca twierdzi, że zakwestionowany w skardze art. 36 ust. 1 u.p.z.p. we wskazanym w niej zakresie, narusza zasady: demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji), dopuszczalności wyłączenia tylko za słusznym odszkodowaniem (art. 21 ust. 2 Konstytucji) oraz ochrony własności (art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji), a także wyrażone w art. 1 Protokołu do Konwencji prawo poszanowania mienia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 ustawy o TK.

2. Jak stanowi art. 79 ust. 1 Konstytucji, każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie o TK, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

W myśl art. 77 ust. 1 ustawy o TK, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z ustaloną linią orzecniczą Trybunału wyczerpanie drogi prawnej w rozumieniu art. 77 ust. 1 ustawy o TK oznacza skorzystanie z przysługujących skarżącemu zwyczajnych środków odwoławczych, zaś wystąpienie ze środkami o charakterze nadzwyczajnym nie ma wpływu na bieg terminu do złożenia skargi konstytucyjnej. W chwili uzyskania przez skarżącego orzeczenia sądowego wykazującego walor prawomocności, a więc orzeczenia, co do którego nie przysługują już zwyczajne środki odwoławcze, wypełniony zostaje obowiązek wynikający z art. 77 ust. 1 ustawy o TK. Wydanie takiego orzeczenia nadaje bowiem – niezbędny w świetle art. 79 ust. 1 Konstytucji – walor ostateczności rozstrzygnięcia, z wydaniem którego wiąże skarżący zarzut naruszenia jego wolności lub praw. Podjęcie następnie dalszych kroków zmierzających do wzruszenia takiego orzeczenia, także wówczas, gdy towarzyszy im wydanie w sprawie dalszych rozstrzygnięć, nie mieści się już w zakresie pojęcia „wyczerpania drogi prawnej” (zob. postanowienia TK z: 13 sierpnia 2010, Ts 20/10, OTK ZU nr 6/B/2010, poz. 464 oraz 16 kwietnia 2013 r., Ts 21/13, OTK ZU nr 4/B/2013, poz. 439).

Trybunał podkreśla, że ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 77 ust. 1 ustawy o TK, wydanym w postępowaniu cywilnym, jest prawomocny wyrok lub postanowienie, natomiast skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Tym samym bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczyna się w momencie uzyskania przez skarżącego prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji, przy czym

wniesienie skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym (albo kasacji w postępowaniu karnym) jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia jest irrelewantne dla biegu tego terminu.

Trybunał stwierdza, że w sprawie, w związku z którą skarżąca wniosła skargę konstytucyjną, ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji jest prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z lutego 2016 r., którym sąd ten oddalił apelację skarżącej. Właśnie to orzeczenie ostatecznie ukształtowało sytuację prawną skarżącej, z którą wiążą się stawiane przez nią zarzuty. A zatem to od daty doręczenia tego orzeczenia, nie zaś – jak przyjęła skarżąca – postanowienia SN z grudnia 2016 r., rozpoczął bieg termin do wniesienia skargi konstytucyjnej. Skarżąca wniosła skargę konstytucyjną dopiero 15 kwietnia 2017 r. (trzy miesiące od doręczenia pełnomocnikowi postanowienia SN), a zatem przekroczyła, określony w art. 77 ust. 1 ustawy o TK, termin do jej wniesienia.

Okoliczność ta jest – w myśl art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy o TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak na wstępie.